

Sopimus Espoon kaupungin varhaiskasvatuksen ja Espoon seurakuntien yhteistyöstä

Sopijaosapuolet

Espoon kaupunki

Sivistystoimi

Osoite: PL 1, 02070 Espoon kaupunki

Y-tunnus: 0101263-6

sivistystoimen johtajan päätös __.__.2020 § ____

sopimuksen yhteyshenkilöt: Outi Saloranta-Eriksson (ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja esiopetus), Virpi Mattila (suomenkielinen varhaiskasvatus ja esiopetus)

Espoon Seurakuntayhtymä (jäljempänä seurakunta)

Osoite: Kirkkokatu 1, 02770 ESPOO

Y-tunnus: 0200562-2

sopimuksen yhteyshenkilö: Tiina Hänninen

1. Sopimuksen tausta ja tarkoitus

Tällä yhteistyösopimuksella sovitaan Espoon kaupungin sivistystoimen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen (jäljempänä varhaiskasvatus) sekä Espoon seurakuntayhtymän välisestä yhteistyöstä. Sopimuksessa kuvataan periaatteet yhteistyölle. Sopimus ei velvoita yksittäistä varhaiskasvatusyksikköä yhteistyöhön vaan kukin varhaiskasvatusyksikkö voi sovittujen periaatteiden pohjalta sopia yhteistyöstä seurakunnan kanssa omista tarpeistaan ja lähtökohdistaan käsin huoltajien näkemykset huomioiden. Varhaiskasvatus ja seurakunta voivat laatia vuosisuunnitelman, jossa sovitaan kohdassa 4. mainittujen yhteistyömuotojen toteuttamisesta.

YK:n ihmisoikeussopimus ja lapsen oikeuksien sopimus sekä varhaiskasvatuslaki ja uskonnonvapauslaki luovat yhteisen arvopohjan ja perustan kaupungin ja seurakunnan yhteistyölle. Varhaiskasvatuksessa noudatetaan varhaiskasvatussuunnitelman perusteita ja esiopetuksessa esiopetuksen opetussuunnitelman perusteita sekä näiden mukaisia kuntakohtaisia suunnitelmia.

Esiopetus ja varhaiskasvatus ovat uskonnollisesti ja katsomuksellisesti sitoutumatonta. Tämän sopimuksen mukaisen yhteistyön tarkoituksena on tukea em. suunnitelmien mukaisen opetus- ja kasvatustehtävän toteuttamista.

Yhteistyötä toteutettaessa tulee huomioida Opetushallituksen ohje perusopetuksen uskonnon ja elämäntiedon sekä esiopetuksen katsomuskasvatuksen järjestämisestä sekä uskonnollisista tilaisuuksista esi- ja perusopetuksessa sekä Opetushallituksen ohje varhaiskasvatuksen katsomuskasvatuksen toteuttamisesta ja uskonnollisista tilaisuuksista varhaiskasvatuksessa. Yhteistyössä hyödynnetään Suomen evankelis-luterilaisen kirkon Opetushallituksen ohjeen pohjalta kehittämää neljän korin mallia ”Seurakunta varhaiskasvatuksen, koulun ja oppilaitoksen kumppanina”.

2. Sopimuksen voimassaoloaika

Sopimus tulee voimaan, kun se on allekirjoitettu ja se on voimassa toistaiseksi. Kummallakin sopijaosapuolella on oikeus irtisanoa sopimus noudattaen kuuden (6) kuukauden irtisanomisaikaa. Irtisanomisilmoitus on tehtävä kirjallisesti.

3. Korvaukset

Sopijaosapuolet eivät maksa toisilleen korvausta sopimuksen mukaisesta yhteistyöstä.

4. Yhteistyömuodot

Perustuslain 11 §:n mukaan jokaisella on uskonnon ja omantunnon vapaus. Uskonnon ja omantunnon vapauteen sisältyy oikeus tunnustaa ja harjoittaa uskontoa, oikeus ilmaista vakaumus ja oikeus kuulua tai olla kuulumatta uskonnolliseen yhdyskuntaan. Kukaan ei ole velvollinen osallistumaan omantuntonsa vastaisesti uskonnon harjoittamiseen.

Lisäksi yhteistyötä toteutettaessa tulee huomioida kohdassa 1. mainitut viranomaismääräykset ja ohjeet. Lisäksi tulee noudattaa viranomaisten turvallisuutta ja terveyttä koskevia ohjeita.

Siltä osin kuin yhteistyössä on kyse uskonnollisesta tilaisuudesta, varhaiskasvatuksen tulee etukäteen kirjallisesti ilmoittaa tilaisuuksista ja vaihtoehtoisesta toiminnasta huoltajille. Huoltaja ilmoittaa, osallistuuko lapsi uskonnolliseen tilaisuuteen vai vaihtoehtoiseen toimintaan.

4.1 Katsomuskasvatuksellinen, yleissivistävä opetus (1. kori)

Katsomuskasvatus on yleissivistävää opetusta, jossa tutustumisen kohteena on uskonnot ja katsomukset sekä uskonnottomuus. Katsomuskasvatuksen pedagoginen vastuu on aina varhaiskasvatuksella ja seurakunta voi osallistua sen toteuttamiseen yhdessä sovitulla tavalla.

Varhaiskasvatus ja seurakunta voivat toteuttaa katsomuskasvatuksen monialaista yhteistyötä muun muassa vertais- tai kollegayhteistyöllä sekä dialogisella kokemusten ja näkemysten vaihtamisella. Kirkkoon, hautausmaahan tai muuhun pyhään paikkaan tutustuminen voi olla osa yleissivistävää opetusta eikä tutustuminen näihin kohteisiin sisällä uskonnon harjoittamista.

Varhaiskasvatus voi toteuttaa katsomuskasvatuksen monialaista yhteistyötä useiden eri toimijoiden ja katsomuksen edustajien kanssa.

4.2 Perinteiset juhlat (2. kori)

Seurakunnan työntekijä voi osallistua varhaiskasvatusyksikön järjestämiin tapahtumiin ja juhliin lähinnä kutsuvieraana.

4.3 Uskonnolliset tilaisuudet (3. kori)

Uskonnolliset tilaisuudet pitävät sisällään uskonnon harjoittamista.

Varhaiskasvatusyksikkö ja seurakunta voivat sopia uskonnollisen tilaisuuden järjestämisestä esimerkiksi joulun tai pääsiäiseen liittyen. Tilaisuus voidaan järjestää seurakunnan tai varhaiskasvatuksen tiloissa. Varhaiskasvatus vastaa vaihtoehtoisen pedagogisen toiminnan järjestämisestä. Uskonnollisesta tilaisuudesta ja sen vaihtoehtoisesta pedagogisesta toiminnasta tiedotetaan ajoissa kotiin ja huoltaja ilmoittaa kumpaan lapsi osallistuu.

4.4 Kasvun ja hyvinvoinnin tuki (4. kori)

Seurakunnan kanssa voidaan tehdä ennaltaehkäisevää yhteistyötä hyvinvoinnin tukemiseksi. Seurakunnalla on myös valmiuksia tukea varhaiskasvatusyksiköitä surun ja kriisien kohtaamisessa.

5. Sopijaosapuolten vastuut ja velvoitteet

Seurakunnan velvollisuutena on:

- toteuttaa varhaiskasvatuksen kanssa erikseen sovitut tilaisuudet ja tapahtumat
- ilmoittaa varhaiskasvatukselle etukäteen, mikäli tilaisuus/tapahtuma sisältää uskonnon harjoittamista
- nimetä yhdyshenkilön/-henkilöt, joka vastaa yhteistyöstä varhaiskasvatuksen kanssa. Yhdyshenkilö tapaa varhaiskasvatuksen yhdyshenkilöt ja voi myös kutsua näitä yhteiseen tapaamiseen esimerkiksi vuosittain.

Kaupungin velvollisuudet:

- varhaiskasvatus informoi huoltajia tilaisuuksista ja tapahtumista
- varhaiskasvatus pyytää huoltajien ilmoitukset lapsen osallistumisesta uskonnollisiin tilaisuuksiin tai vaihtoehtoiseen toimintaan ja huolehtii, että huoltajien ilmoitusten mukaan toimitaan
- varhaiskasvatus järjestää vaihtoehtoista toimintaa oppilaille/lapsille, jotka eivät osallistu uskonnollisiin tilaisuuksiin
- varhaiskasvatus nimeää yhteyshenkilön, joka vastaa yhteistyöstä seurakunnan kanssa.

6. Sopimuksen muuttaminen ja siirtäminen

Sopijaosapuolet voivat muuttaa tätä sopimusta vain kirjallisesti. Muut muutokset ovat mitättömiä. Muutokset tulevat voimaan, kun molemmat sopijaosapuolet ovat ne asianmukaisesti hyväksyneet ja allekirjoittaneet sopijaosapuolten toimivaltaisten edustajien toimesta.

Tätä sopimusta tai siihen perustuvia oikeuksia tai velvoitteita ei saa siirtää kolmannelle osapuolelle.

7. Salassapito ja tietosuojat

Salassapitoon ja henkilötietojen suojaan sovelletaan näitä koskevaa kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä kuten lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) ja viranomaismääräyksiä. Salassapitovelvollisuudesta johtuen sopijaosapuolet säilyttävät ja käsittelevät tietoa, joka voi olla salassa pidettävää tai henkilötietoja siten, että se pysyy vain niiden henkilöiden hallussa, joilla on oikeus tietoon, eikä se joudu ulkopuolisten haltuun tai tietoon. Salassa pidettäviä tietoja ovat esim. liike- ja ammattisalaisuudet sekä henkilöiden terveyttä, sosiaalihuollon palvelua tai tukea, taloudellista asemaa, oppilashuoltoa tai yksityiselämää koskevat tiedot.

Kaupunki toimii henkilötietojen käsittelyä ja tietosuojaa koskevan lainsäädännön tarkoittamana rekisterinpitäjänä oppilaiden/lasten ja henkilökuntansa henkilötietojen osalta.

Tämän sopimuksen perusteella kaupunki ei luovuta oppilaiden/lasten henkilötietoja seurakunnalle.

Tämän kohdan velvoitteet jäävät voimaan sopimuksen päättymisen jälkeenkin.

8. Ylivoimainen este

Ylivoimaisella esteellä tarkoitetaan sellaista sopijaosapuolista riippumatonta ja ennalta arvaamatonta seikkaa, joka on sopijaosapuolten vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella ja jonka vaikutuksia sopijaosapuoli ei voi välttää eikä voittaa, kuten viranomaisten suorittamaa pakko-ottoa tai takavarikkoa, poikkeuksellista luonnontapahtumaa, yleisen

tiedonsiirtoliikenteen tai energiahuollon äkillistä keskeytystä, lakkoa, työsulkua tai muuta niihin verrattavaa odottamatonta työtaistelutoimenpidettä.

Ylivoimaisesta esteestä on ilmoitettava toiselle sopijaosapuolelle viipymättä sen ilmaannuttua. Sopijaosapuolet eivät vastaa sopimuksen täyttämiseen liittyvistä viivästyksistä tai vahingoista, jotka johtuvat edellä mainitusta ylivoimaisesta esteestä. Jos sopimuksen täyttäminen viivästyy ylivoimaisen esteen johdosta, sopimusvelvoitteiden täyttämisen aikaa jatketaan niin paljon kuin kaikki tapaukseen vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen on pidettävä kohtuullisena.

Kumpikin sopijaosapuoli saa purkaa sopimuksen, jos sopimuksen täyttäminen ylivoimaisen esteen jatkumisen johdosta viivästyy yli kaksi (2) kuukautta.

9. Vahingonkorvausvastuu

Sopijaosapuolet vastaavat aiheuttamistaan vahingoista lain mukaan.

Sopijaosapuolet vastaavat oman toimintansa ja omaisuutensa toiselle sopijaosapuolelle tai kolmansille aiheuttamista vahingoista. Mikäli sopijaosapuolelle aiheutuu kustannuksia siitä, että tämä voimassa olevan oikeuden mukaan joutuisi ensisijaiseen vastuuseen toisen sopijaosapuolen toiminnan tai omaisuuden kolmannelle aiheuttamasta vahingosta, korvaa vahingon aiheuttanut sopijaosapuoli korvausvelvolliseksi joutuneelle sopijaosapuolelle aiheutuneet kustannukset täysimääräisesti.

Sopijaosapuolet ovat velvollisia korvaamaan sopimusrikkomuksestaan toiselle sopijaosapuolelle aiheutuneet välittömät vahingot. Sopimusosapuolet eivät ole vastuussa välillisistä vahingoista. Välillisillä vahingoilla tarkoitetaan muun muassa kauppalain (355/1987) 67 §:ssä määriteltyjä välillisiä vahinkoja tai muita vaikeasti ennakoitavia vahinkoja tai vahinkoja. Jos sopijaosapuoli kuitenkin rikkoo sopimusta tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella tai rikkoo salassapitovelvoitetta, sopimusta rikkoneen sopijaosapuolen on korvattava toiselle sopijaosapuolelle myös sopimusrikkomuksesta aiheutuneet välilliset vahingot.

Jos sopijaosapuoli on EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 82 artiklan 4 kohdan mukaisesti maksanut rekisteröidylle korvauksen aiheutuneesta vahingosta, on tällä sopijaosapuolella oikeus sovittujen vastuunrajoitusten rajoittamatta periä samaan tietojen käsittelyyn osallistuneelta toiselta sopijaosapuolelta se osuus korvauksesta, joka vastaa kyseisen toisen sopijaosapuolen tietosuoja-asetuksen mukaan määräytyvää vastuuta aiheutuneesta vahingosta.

10. Vakuutukset

Sopijaosapuolella tulee olla tässä sopimuksessa kuvattua toimintaa kattava vastuuvakuutus, joka korvaa toiselle osapuolelle ja/tai kolmannelle osapuolelle aiheutettuja suoria henkilö- ja esinevahinkoja, joista vakuutettu on voimassaolevan oikeuden mukaan korvausvastuussa.

Vastuuvakuutuksen vakuutusmäärän tulee olla vähintään yksi (1) miljoona euroa yhdessä vahinkotapahtumassa. Vastuuvakuutuksen tulee olla voimassa koko sopimuskauden ajan (esim. jatkuvana vuosivakuutuksena, joka uudistuu automaattisesti vakuutuskausi kerrallaan).

Sopijaosapuoli huolehtii lisäksi oman henkilökuntansa lakisääteisistä työnantajavelvollisuuksista sekä oman ja hallussaan olevan omaisuutensa mahdollisesta vakuuttamisesta.

Vaikka kaupunki vastaa tilojensa vakuuttamisesta, tiloja käyttävä sopijaosapuoli on vastuussa kaupungille tiloille aiheuttamastaan vahingosta. Mikäli tiloja käyttävä osapuoli on vahingonkorvausvelvollinen tiloille aiheuttamastaan vahingosta, korvaukseen voivat olla oikeutettuja kaupunki sekä kaupungin vakuutusyhtiö.

11. Sopimuksen purkaminen

Sopijaosapuolella on oikeus purkaa sopimus, jos toinen sopijaosapuoli olennaisesti rikkoo sopimusvelvoitteitaan eikä kohtuullisessa ajassa korjaa laiminlyöntejään kirjallisesta huomautuksesta huolimatta.

Sopimuksen purkamisesta on ilmoitettava toiselle sopijaosapuolelle kirjallisesti ja purkamisilmoituksessa on ilmoitettava purkamisen perusteet.

Kummallakin sopijaosapuolella on oikeus saada korvaus siitä vahingosta, joka tälle on aiheutunut tämän jouduttua purkamaan sopimuksen vastapuolen syyksi luettavasta seikasta.

12. Riitojen ratkaisu ja sovellettava laki

Sopimusta koskevat erimielisyydet, joita ei neuvottelemalla saada sovituksi, ratkaistaan Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudessa Suomen lakia noudattaen.

13. Allekirjoitukset ja päiväys

Tätä sopimusta on laadittu kaksi (2) saman sanaista kappaletta, yksi (1) kummallekin osapuolelle.

Espoossa __.__.2020

Espoon kaupunki

Espoossa __.__.2020

Espoon Seurakuntayhtymä

Harri Rinta-aho
sivistystoimen johtaja

Eero Jokela
yhteisen seurakuntatyön päällikkö